

MEIE KODU

Lõuna-Ameerika Eesti ajakiri

Vaade São Paulole Peeter II pargist

N.º 3

1935

TINTURARIA E LAVANDERIA „PARIZ”

KUIV PESEMINE. Keemiline kangaste kui ka naiste- ja meesterahva riiete värvimine igasugustes värvides.

Meesterahva valgete ülikondade tärgelemine ja pressimine.

TEEB KÕIKI RÄTSEPA TÖID. OSTAB JA MÜÜB PRUUGITUD RIIDEID. PUHASTAB JA VORMIB MEESTERAHVA KÜBARAID JA MÜTSE.

Valter Kivi

RUA CAPITÃO THIAGO LUZ, 83

SANTO AMARO

Estado de São Paulo — Brazil

Toiduainete kauplus

“MOSKVA”

Saame alati Euroopast värskaid aineid: konserve, soolakeeringaid, mitmesuguses valikus vorstisid, sprotte,

Võsotski vabriku teed

Alati saadaval parim Vene „Vodka”

Igapäev värsked rukkileib

SAUL ROITMAN

Rua José Paulino, 123 - Tel. 5-5841

SAO PAULO

OPTIKA

FOTO MODERNA

Prillid, pince-neel igasuguses valikus, päevapildi ja kino aparaadid, filmid, plaadid, paberid jne.

Ilmutused, koopiad ja suurendused omas laboratooriumis

Largo do Ouvidor, 7

Telef. 2-7239

SÃO PAULO

VÄLISEESTLASTELE

SOOVITAB EESTI

KIRJANDUST

SUURES VALIKUS

A. Keiserman'i

RAAMATU KAUPLUS

TALLINN, ESTONIE

Kinga tän. 6/8

Postkast 434

NÕUDKE HINNAKIRJE

Esimese järgu riidevärvimise
töökoda

TINTURARIA „ALLEMÃ”

Omanik eestlane:

Karl Vischnevsky

Töökoda:

AVENIDA ADOLPHO
PINHEIRO, 309

Telef, 1-6-5, Santo Amaro

Osakond: LARGO 13 DE MAIO, 123

SANTO AMARO

Eriala:

Igasuguste kangaste ja riiete
värwimine ja puhastamine.
Töö kiire, korralik ja hea.

Spetsiaalne fond

Toimetuse ja talituse
Rua Conde de
Sarzedas, 170
⌘

MEIE KODU

Caixa Postal, 3530 170
São Paulo
BRASIL
⌘

REVISTA ESTONIANA

LÕUNA - AMEERIKA EESTI AJAKIRI

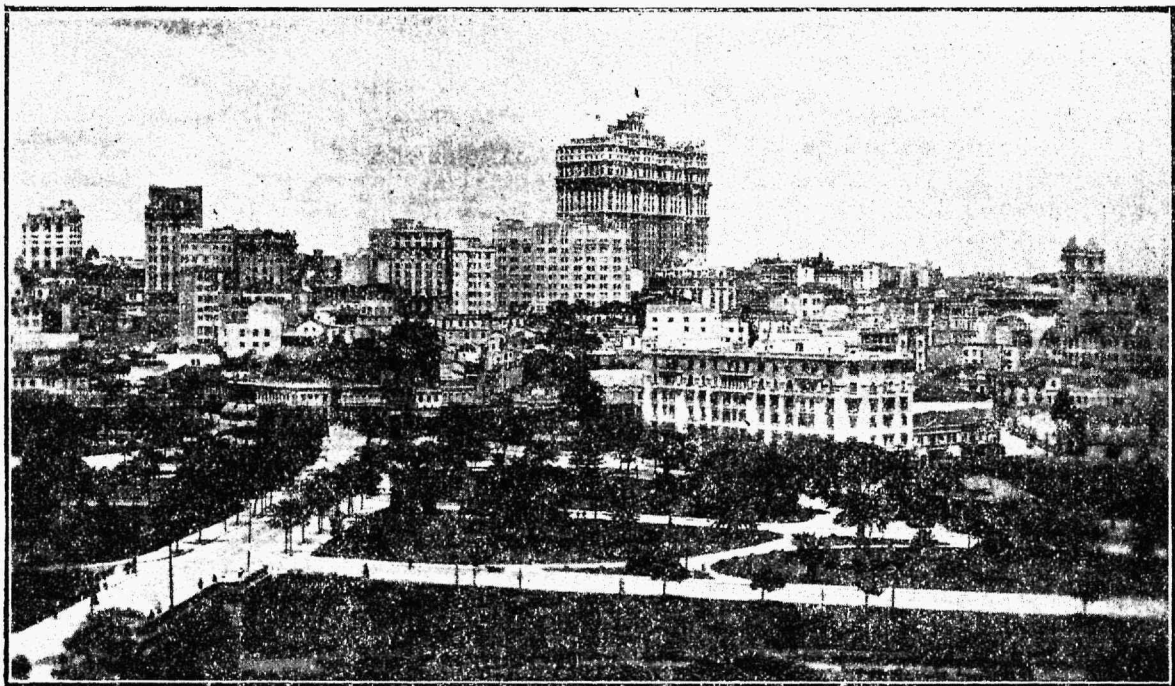
Ilmub Brasiilias, São Paulo Eesti A. ja H. Selts „Uus Kodu” kirjastus-osakonna väljaandel
1 kord kuus - Vastutav toimetaja ED. ANDERSON

Nr. 3

Aprill

1935. a.

*Rõõmsaid ülestõusmise pühi lugupeetud lugejaskonnale
ja kaastöölisele soovib*
„Meie Kodu” toimetuse

São Paulo suurlinnade peres

Rio de Janeiro ajaleheteade järel São Paulo on lühiajaliselt kujunenud suurlinnaks. Tema rahvaarvu kasvamise kohta toome siinkohal mõned arvud: 1872. a., s. o. umbes 60 aastat tagasi, S. Paulos oli 31.385 elanikku. Üks aasta pärast vabariigi väljakuulutamist oli see arv natukene üle 64.000; 1900. a. tõusis 239.820; 1920. a. oli 539.033 ja 1934. a. — 1.060.120 elanikku.

EELTEADE: Järgmine Meie Kodu nr. ilmub 15. mail
Argentina erinumbrina

Ilmavaadete ja vaadete tähtsus elus

17. veebruaril, k. a. S. Paulo Eesti A. ja H. S. „Uus Kodus“ hra Ed. Kalju loeng lühendatud kujul.

Lugupeetud kuulajad!

Meie tänase jutuaajamise teem näib ehk nii paljudele üsna tühine ja tähtsuseta olevat, sest mis tähtsus võiks ikkagi olla asjadel, mida ei müüda, ei osteta — ega ka nähta?! Julgen aga Teid siiski veenda, et terve meie eneste ja meid ümbritsev elu liigub kõik selle järele, missugused on „ilmavaated ja vaated“. Kellel need puuduvad kindlamal ja selgemal kujul, need jäävad elumerel laevale, mis tüürita ja kompassita, ja mida iga tuul oma kapriisi kohaselt sinna ajab, kuhu aga juhtub. Inimene tunneb enese armetu mänguriistana, keda tõmmatakse ja lükatakse, nagu „ampelmanni“ nukkude teatris. Viimane seisukord on elus üks viletsamaid ja viib inimese vastollu terve ümbritseva eluga, ja lõpuks iseenesega, sünnitades meeololu täis ohkeid ja sappi, tehes inimest pimedaks kõigi vastu, mis muidu ilus oleks, ja ei leia lõpmata rikkast elust muud, kui ühe muljuva viletsuse hunniku, kus sees sipleb tema, kui Hans Hädavares!

Et sarnasest viletsast seisukorrast natukenegi eemale hoida ja enese mina mitte lainte möllus kaotada, selleks oleks see loeng pakutud. Ma ulatan teile, lugupeetud seltskond, ühe nägemata pisikese nõiakepikese, mis ehk siis aitama saab, kui tunnete endid pimeduses edasi aetuna ja rannad ühes vilkuvate tuletornidega on elumere udusse kadunud. Siis sirutage oma käsi selle kepikesega „Häälootuse“ maanina poole ja teie tunnete uuesti enese olemasolu väärtust; teie näete uusi tulesid enese ees särama; teie laev liigub kindlas suunas — ja olete veel teejuhiks ja ranna näitajaks paljudele teistelegi eksivatele üle mere ujujatele. Kui ükski teie hulgast seda kepikest enesele võtab — siis oleks selle jutuaajamise otstarb kuldsest kroonitud. Siis pole visatud kivid

mitte kõik soorabasse sattunud, vaid elavasse vette, mis lainetab!

* * *

Andestage, sõbrad, kui andun sarnasele seletusele, mis paljudele lihtsa aabitsatõena paistab, paludes sarnase küsimuse lühidale vaatlemisele asuda, et mis on „ilmavaade“ ja mis on „vaade“? Teen seda sellepärast, et meie kuuldesaal oma kuulajate poolest teravalt erineb ülikoolide ja muudest sarnastest auditooriumidest. Meil puudub elus ühine ettevalmistuskool; oleme, ühesõnaga öeldud, mitmekesine ja kirju kogu, väga mitmesugustelt arenemisastmetelt. Jätame meeeldi kõiksugused teaduslised seletused ja üleliigsed peensused kõrvale, asudes nende mõtete kallale nii, nagu nad meile meie eneste mõtte ja arusaamise peeglis paistavad. Meie ei tõuse ise mitte kõrgete pilvede taha, vaid katsume pilvede taguseid kõrgusi eneste juurde tuua, neid eneste sekka istutada igapäevsusele ja hallile elumantlile ilustuseks. Otsime ise eneste mõtete väljendusele ühise vormi, ja iseloomustame mõtteid, mis nendes kahes sõnas peituvad, ehk niimoodi:

„Ilmavaated“ oleksid sarnased vaated, mis surematud, ehk vähemalt pikema ealised on, milledes avaldub inimsoo arusaamine sügavamate eluküsimuste üle, nagu: elu algus, milleks on üleüldse elu, kas elu on igavene, või lõpeb kõik ühes inimesega j. n. e. Peale nende veel mitmesugused muude iseloomudega küsimused, nagu seda meie riiklistes panoraamides poliitilised usutunnistused on, mida inimesed mitte ainult ei täida nende parteide sundkäsu pärast, vaid see on nende usuks, mille eest nad võitlevad ja elu ohverdavad, sest nende ilmavaade on elust kallim ja kõrgem. Ilmavaated teevad inimese iseseisvaks ja teadlikuks, juhtides inimesugu aadete kõrguste poole.

„Vaadete all katsume mõista kõiki neid igapäevseid mõtte välkusid, mis sihvatavad ja peagi kustuvad, ehk on nende eluiga võrdlemisi lühike ja muutlik. Sarnased oleksid: meie hariliku seltskonna enamuse mõtted rikka ja vaese kohta, et esimene on parem kui teine; söömise, joomise, riietuse, korterite ja nende sissesäädate, ilumõiste solkimise, kõiksuguste huulte värvimise, kulmukarvade väljakitkumise ja nende kohtade ületõrvamise ja veel tuhat ja ühe muu elukarusselli hullu nalja üle, mis kõik suuremalt jaolt lühikeseajalised on, sagedasti hommikul sünnivad ja lõuna ajal hinge vaaguvad...! Nende tagajärg pole mitte inimesoo edasiviimine paremuse, kõrgemate paa-leuste poole, — vaid paljud nendest rikuivad ja teevad inimesi narride karjaks, keda kuskilt poolt liikuma keeratakse, kes mitte omapead liikuda ei oska j. n. e.

Kui meie sarnase umbkaudse piirjoone nende kahe mõiste vahele tõmbame, siis, usun, saame ehk edaspidises jutuaajamises üksteisest paremini aru, ja palun vabandada, kui jälle ruttu edasi kipun minema. Meie siht pole mitte sügavamaid selgitusi tooma hakata, et mitte kultuurajaloo lõpmatadele lehekülgedele sattuda — vaid ühte ülevaatalikku pilti joonistada harilikust, meid ümbritsevast elust.

Nüüd astume edasi, ja ehk vast lubate endid mõne sõnaga tutvustada nende aegade ja kohtadega, millal ja kus suuremad ilmavaated, mida meie inimesoo tsivilisatsiooniks, ja eriti nõndanimetatud „euroopa“ kultuuriks nimetame, on sündinud, ja kes on mõned nendest isikutest olnud, kes neid on sünnitanud j. n. e. Selleks tõmban tahvile mõned jooned ilmajagude üle, et kergem oleks aru saada: See siin, oleks Vahemeri ühes Apeniini poolsaarega ja Sitsiilia saarega, kus praegune Itaalia asub ja edasi — Kreekamaa ühes Egeuse mere ja säääl olevate saartega.

Siinpool oleks Aafrika, kus Egiptus asub, ja — Väike-Aasia, mida Punane meri Aafrikast lahutab. Nagu näete, on Punase- ja Vahemere vahel kitsas maakaal, millest alles võrdlemisi hiljuti, Inglismaa Suez'i kanaali läbi kaevas. Väike-Aasia on meile kõikidele

väga tuntud oma Bethlema, Jeruusalema, Siinaimäe ja poolsaarega ja muude nimede kaudu, sest säääl sündis, elas ja suri Jeesus Naatsaretist, kelle õpetus, ühes vanade Juudalaste elukirjeldustega praeguse ristiusu nime all, meie usutunnistuseks on. Väike-Aasiast edasi on Araabia ja India poolsaared, Kesk-Aasia, Hiinamaa j. n. e.

Piirdun sellega, et nimetan Kesk-Aasias olevat maailma kõige kõrgemat mägestikku, nimega Himalai, millest lõuna poole asub Benaressi linn.

Juba mitme aastatuhande eest enne meie kristlikku ajaarvamist elasid V.-Aasias, Egiptuses ja Kesk-Aasias Himalai mägestiku ja Benaressi linna vahel ja ümbruses kõrge kultuuriga rahvad, kelledest meie vana ajalugu ühedest enam, teistest vähem räägib, kuna paljudest midagi ei tea. Ainult viimaste aastakümnete uurimised ja leiud maa seest on nende kultuuri kõrgust avalikkusele toonud.

Ajaloo kõrge kultuuriga rahvasteks tunnustatudena leiame V.-Aasias, Vahemere rannal elavad fõniiklased oma kuulsate kaubalinnadega j. n. e. Ka tundis see rahvas juba ammugi klaasi valmistamist ja palju muid asju. Peale nende elasid Ees-Aasias veel teised rahvad, nagu: midianitid, kenitid, ammonitid, moabitid, aramlased, kellede keelt ka Jeesus rääkis, hüüdes ristisambalt: „eli, eli lemana schebaktani“ (mu jumal, mu jumal, miks sa mind oled maha jätnud!), siis veel kanaanitid, hebrealased, assyrlased, babyloonlased, ja sumirlased, kellede hulgast viimased maailma esimese kultuuri loojad olid. Pärast ühinesid semitisugu rahvastega, kes nende kultuuri omaks võtsid, ja nii tõusid kuulsad riigid, nagu Babyloonia, kelle kuninga Hammurabi (2250 a. e. Kr.) tarkadest säädustest hiljem juuda preestrid oma Moosese sääduse raamatusse palju paragrahve laenasid, neid oma jumala Jahve käskudeks seletades. Egiptlased olid ka kõrge hariduse ja kunstiga, mida hiljutised väljakaevamised ja leiud vanadest varaoonide (valitsejate) haudadest veel kinnitavad ja täiendavad. Egiptlaste mõju oli ka suur V.-Aasias elavate teiste rahvaste peale, sest Siinai pool-

saar ühes mäega oli Egiptlaste valitsuse all üle 2000 aasta.

Samal ajal elasid ka Kesk-Aasias mitmed rahvad, kelledest üheks vanemaks kõrge kultuuriga rahvaks olid sanskriitid. Nende keel kadus juba 600 a. enne Kristust tarvitamiselt ära, nagu see sündis ka endise ladina keelega. Selle vana kultuurirahva suur tarkus ja elumõisted on koondatud nende pühades raamatutes „Veeda” lauludes, milledest eriti Rik-Veeda oma pulmakommete ja muu seltskondlike vaadetega nende kõrget kõlblist kultuuri peegeldab, mille juures meie endistes loengute seerias „abielu” üle pikemalt peatasime. Hiljem sanskriitidest elasid Himalai mäejala ja Benaressi linna vahel ja ümbruses sakija rahvas, kellede üks suguharu aaria rahva nime kandis, missugusest nimest veel tänapäev räägitakse, kui aaria tõust, kuhu mõned rahvad endid ütlevad kuuluvat.

Selle aaria rahva üle valitses umbes 600 a. enne Kristust kuningas, nimega Suddhadan, kelle vanem poeg Sidhard Hautama oli väga sügavate teadmistega, ja tema kõlblistest ja filosoofilistest ilmavaadetest sündis Buddha usk, üks sügavamatest ja mõjuvamatest kõikide teiste uskude seast. Nii tuleb Buddha, kui jumala peale, kelleks teda selle usu preestrid on sepitsenud, kui legendaarse kuju ja preestrite pettuse peale vaadata. Tõendused selle kohta on esile toonud omis töedes Oxfordi ülikooli professor Wilson 1854. a.

Nüüd pöördume Kesk-Aasia kõrge mäe jalalt tagasi ja vaatleme, mis sündis Vahe-mere saartel ja Egeuse mere saartel ja rannal, kus Kreeka rahvas elas ja tänapäevani sääl elab. Just selle rahva poegadele on meie euroopa kultuurilm tänapäevani suurimat tänu võlgu nende suurte tuletornide eest, mida nad on püstitanud kauguse rannadele.

Enne teeme aga pisikese ülevaate teaduse üle, mida nimetatakse filosoofiaks, ehk mõttetarkuseks, siis vaatleme mõnda osakest tema arenemisest.

* * *

Kõik inimsoo suuremad mõtlejad on otsinud elu algust ja selle ürgelementi. Nagu igas asjas ollakse poolt ja vastu, nõnda ka

selle otsimise juures. On aga kõikidele tarvilik selle suure küsimuse lahendamisel, et peavad aluseks võtma kaks asjaolu: aine ja idee.

Aine, kui sarnane, on alati olemas varjatud ja avalikus olekus. On aga siiski ainult aine, ja püsib kaootilises (korratumas) olekus, jäädes omis muutustes nendes piiridesse, mis ühel, ehk teisel ainel on olemas. Meie nimetame seda aine omaduseks, looduse sääduseks j. n. e., kuid leiame, et igas on oma kindel sisemine ehitusviis, ehk nõnda nimetatud — struktuur.

Et läbi teatud protsesside ja paljude muutuste aine üksikuid osasid, elemente, viia kindlasse korraldusse, — selleks on tarvis ideed. Järjelikult, peab sellel, kes seda korraldust teeb, see idee juba olema. See, meie tundmata, ongi see algvõim, ürgelement, potentsiaal — ehk Jumal, — nii, nagu meie teda soovime nimetada, ehk oleme harjunud nimetama.

Sarnaste küsimuste juurdlemist ja uurimist toimib filosoofia ehk mõttetarkus, kus need teadlased oma vahel mitmeti lahku lähevad ilmavaadetes, luues mitmed süsteemid, milledest harilikul surelikul üsna raske on arusaada. Piirdume sellepärast kõige hädatarvilikumaga meie täna ajal jutuajamisel, ja lubage, et ma siiski katsun enam vähem arusaadavaks teha selle suure teaduseharu sihti. Et sellele nimele lähemale jõuda, võtame sarnase analoogilise võrdluse: kes keelab meid selleks, kui lindude ja kalade nimed ümber vahetame, nimetades linde õhu kaladeks ja kalu vee lindudeks. Samal viisil võime nimetada arvuteadust, ehk matemaatikat, numbrite filosoofiaks, ja filosoofiat — mõtete matemaatikaks. Viimaste vahel on aga see suur vahe olemas, et matemaatika lõpeb ära, ja see teadus üksinda jääb lõpuks bankrotti, — kuid sääl astub filosoofia temale abiks, olles selle teaduse pikendajaks sääl, kus numbrid enam ei aita.

Katsume korraks pilku heita, nõnda nimetatud mõttetarkuslistele süsteemidele, millede tulemus on mitmesugused ilmavaadted, siis leiame, et nad kahte pealaagrisse jagunevad ja tänapäevani sääl ka kindlasti

püsiivad, omade paljude ja mitmekesiste nimede peale vaatamata. Need vastaslaagrid sünnivad järgmistel põhjustel: Inimene, kui täielikuma mõistusega orgaaniline olevus, opereerib katsetega ja toetub nendele, kuid viimastes on ka koondatud terve tema mõistus. See võte on meie ametliku ehk klassilise teaduse aluspõhjaks, ja kõik, mis väljaspool katsevõimalusi seisab, — see on enamalt jaolt tühi puru! Filosoof, kui inimene, on ka alluv samadele tingimistele, mis pärast näitab esialgu raske asi olema arusaamisele, et kuidas saab tõusta kõrgemale kui katse? See on aga võimalik filosoofide juures sell viisil, et nad lahutavad vaba mõtte lennu abil üksteisest ära need elemendid (osad), mis katses on ühendatud. Katses on aga lahutamata ühenduses kaks asja: asi, väljaspool meie mõtlemisvõimu olev ja inimese tunnus, ehk intelligentus. Filosoof võib eralduda neist elementidest, ehk katse koosseisu jagudest, siis, tähendab, abstrageerub katsest ja tõuseb viimasest kõrgemale.

Kui nüüd filosoof abstrageerub, eraldub asjast (ainest), siis jääb temale katse seletavaks aluseks intelligentus (tunne) eneses, kui katsest lahutatud; kui aga lahutab intelligentuse, siis jääb temale ümberpöörduvalt asi iseeneses katse seletavaks põhjuseks, kui abstrageeritud katsest. Esimene nendest on idealistiline ja teine — dogmaatiline, ehk materiaalne mõttetarkusline süsteem. Nendesse kahte süsteemi on peaaegu kõik teised süsteemid ja ilmavaated

koondatud, kuidas neid ka muidu ei nime-tada.

Nendele kahele süsteemile vastavalt jagunevad ka inimesed filosoofilisest vaatevinklist vaadeldes kahte suurde osasse, kus suurem jagu tervest inimsoost alles esimesel astmel seisab, ja teisele astmele üksikud aega mööda jõuavad.

Esimesel astmel olivad on need, kes pole jõudnud tõusta oma täieliku vabaduse ja absoluutse iseseisvuse tunneteni, vaid leivad enese mina keset asjade keerlemist.

Nende osa elus on segane ja siit ja säält materiaalsusest kokkulapituid raasukestest koosseisev „enesetunne”. Nende eneste hingeline kuju paistab neile varjudena ainult asjades, nagu peeglis. Kaotavad need inimesed asjad, siis on neil kadunud ka see suur mina. Lahti ütelda asjade iseseisvusest ei suuda nemad, sest siis kaob ka tema ise oma minaga ühes nendega — on ju nemad ise asjade lahutamatud osad. Kõik, mis neis inimestes peitub, ja mis nemad üldse on, — on välimise ilma mõjul saadud.

Teisel astmel on need, kes tunnevad oma iseseisvust ja ärarippumatust kõigist sellest, mis on väljaspool. Et selleks saada, peab inimene iseennast sisemiselt kasvatama ja arendama, siis ei tarvitse tema sisemisel minal mitte asjadele toetuda. Tema mina, mida omab, hävitab usu asjade väärtusesse. Tema usk enesesse on kindel.

(Järgneb)

AFORISME

Kõik teod on süütud. Alles tema mõtte teeb ta patuks.

*

Tunne vaeva mõne asja üle, siis teeb see asi sulle ka vaeva.

*

Rumalus on ka silmapaistvuse võimalus.

*

Edevus pole halb, on seda ainult see asi, mille pärast ollakse edev.

Kõik hääd ei ole halb. Aga halva hulgas on liig palju hääd. Seepärast ongi kalba olemas.

*

Traagika on tagant-järele moraal.

*

Mõnigi poseerub end patuseks seepärast, et ta patutegemiseks on liig nõrk. Pühakud meeldivad ses suhtes palju rohkem: nemad on liig tugevad, et tunda patu täit nõrkuse mõnu enda suhtes.

*

Maailm on muutunud kole halvaks: ta teeb seda, mida peab tegema, ja ei ole enam valikut lubatu ja lubamatu vahel.

S. Paulo E. A. ja H. S. „Uus Kodu” aastapeakoosolek

São Paulo Eesti Abiandmise ja Hariduse Selts „Uus Kodu” pidas pühapäeval 17. märtsil 1935. a. oma korralist aasta peakoosolekut.

Koosolekule, mis algas kell 20, oli ilmunud Seltsi 87-tegevliikmest — 41, seega otsusvõimeline.

Koosoleku avas seltsi esimees hra Paul Veltson järgmise päevakorraga:

1. Koosoleku juhatuse valimine
2. Aastase tegevuse aruanne
3. Kassa aruanne
4. Revisjoni komisjoni aruanne
5. Seltsi tegevuse eelarve
6. Uue juhatuse ja revisjoni komisjoni valimine
7. Pühapäevakooli küsimus
8. Läbirääkimised.

1) Koosoleku juhatajaks valiti häälteenamusega hra Ilmar Toop, protokolleerijaks hra Eduard Anderson ja abiks hra Alexander Aur.

2) Seltsi möödunud aasta tegevuse aruande kandis ette seltsi peasekretär hra Jaan Bauer, millest selgus, et seltsi juhatuse on aasta jooksul pidanud korralisi koosolekuid 49. On peetud üks poolaasta peakoosolek. Erakorralisi juhatuse ega peakoosolekuid peetud ei ole.

15. juulil peeti ära lastevanemate koosolek, kus otsustati avada pühapäevakool lastele. Pühapäevakool avati 22. juulil 1934. a. hra Jaak Rebase juhatusel ja töötas kuni jõuludeni, mil tuli kooli vaheaeg. Uuel aastal hra Jaak Rebane ütles mingisugustel põhjustel enese ära ja koolitöö oli sunnitud seisma jääma, uue õpetaja mitte leidmisel.

Loenguid on peetud möödunud aasta jooksul üldse 8. Hra Ed. Kalju pidas 3 loengut, kaks teemil „Abielu” ja üks teemil „Ilma-vaadete ja vaadete tähtsus elus.” Hr. A. Aur 2 loengut „Eesti rahva ajalugu” ja „Grimmeerimine või näojumestamine”. Hra Juhan Kartau ühe loengu „Meie koht võõraste rahvaste keskel”, ja hra Voldemar Munna ühe loengu „Kivisõe tekkimine uuema aja teaduse valgustusel”.

Eeskavaga pidusid on selts korraldanud 15, neist neli avalikku pidu, vaba piletimüügiga ja ühe spordipeo poksivõistlustega. Kontserte peetud üks — laulja hra Jaan Mölder poolt. Teatriõhtuid peetud 3.

Tantsupidusid peetud 3, tantsuõhtuid 2 ja tants-matinésid 49. Teeõhtuid peeti 2.

Sissetulnud kirju 70 ja välja läinud 48. Abiantud laenu näol 80\$000.

Seltsil on käesoleval momendil 135 liiget, neist eestlasi ehk hääleõiguslisi tegevliikmeid 87, teistest rahvustest ehk toetajaid, mitte hääleõiguslisi liikmeid 43 ja auliikmeid 5. Seltsi auliikmed on: Hrad Rudolf Ise, Raphael Romancio Netto, Dr. Lyder Sagen — Soome konsul, Dr. Petras Maciulis — Leedu konsul ja Finn B. Arnesen — Eesti aukonsul São Paulos. Aasta jooksul Seltsi liikmete arv on tõusnud 192-ni, kuna selle aja jooksul 57 liiget liikmemaksu mittetoomise tõttu nimestikust maha on kustutatud.

Seltsi liikuv varandus kogusummas on Rs. 3:267\$000, mis koosneb peajasjalikult raamatutest, mööblist jne.

Seltsi juures on asutatud kirjastus-osakond järgmiste seltsi liigete poolt: Hrad Eduard Anderson, Jaan Bauer, Jaak Rebane, Ilmar Toop, Heinrich Viikberg, Karl Maaros, Jakob Siigus, ja Joh. Sestverk, missuguse osakonna väljaandel ilmub kuukiri „Meie Kodu”. Nagu osakonna kodukord näitab, Selts mingisuguseid majanduslikke kohustusi ei kanna ja saab omale loodetavast puhtast ülejäägist 50 %.

Aruandja loeb kirjastus-osakonna kodukorra, mis juhatuse poolt juba ennem vastuvõetud, peakoosolekule ette kinnitamiseks. Sõna võtab hra Ed. Klaos ja soovib nim. kodukorra vastuvõtmist edasi lükata, et saaks asja rohkem seedita. Sõna võtab Seltsi esimees, hra Paul Veltson, selgitades, et Seltsi juhatuse on selle kodukorra läbiarutanud ja vastuvõtnud, ja teeb ettepaneku kodukorda ettekantud kujul otsekohe vastuvõtta, mis ka suure häälteenamusega sünnib. Seltsi aastase tegevuse aruanne võeti vastu ühel häälel.

3—4) Kassa ja revisjoni komisjoni aruande kandis ette revisjoni komisjoni liige hra A. Aur, millest selgus, et seltsil on möödunud aasta jooksul olnud sissetulekuid Rs. 18:039\$000, väljaminekuid Rs. 16:947\$500. Kassas ülejääki Rs. 1:091\$500, millest kassapidaja käes Rs. 533\$000 ja pangas hoiul Rs. 558\$500. Seltsil mingisugust võlga maksta ei ole.

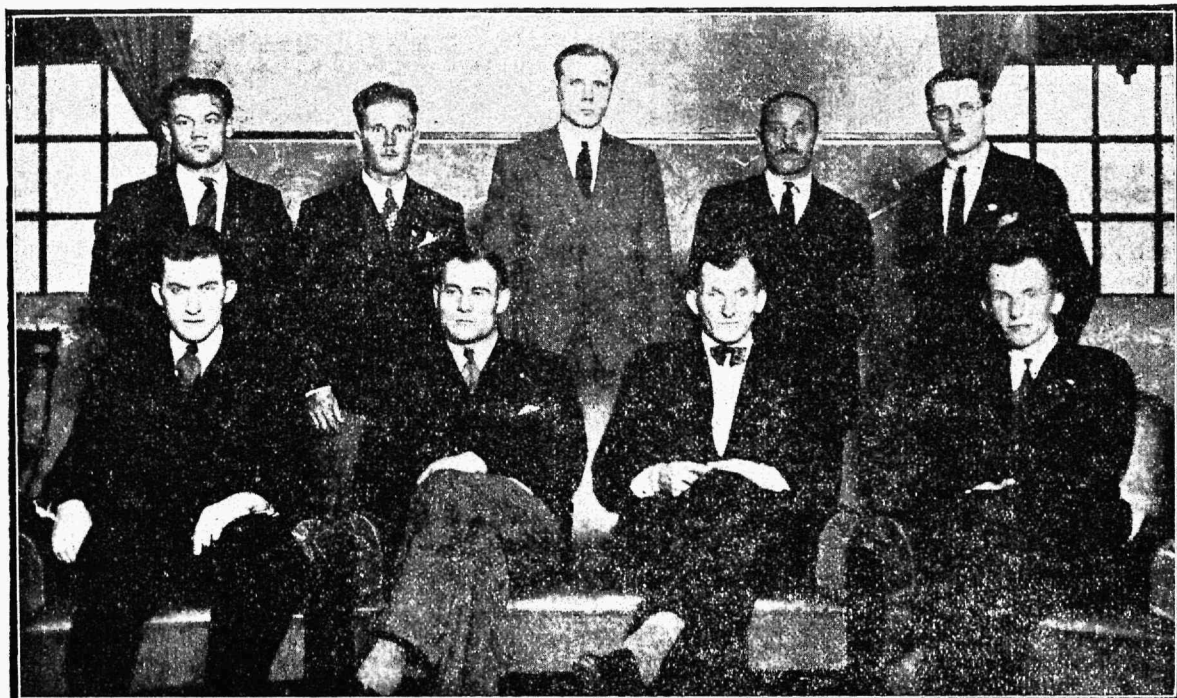

Foto I. Toop

S. P. E. A. ja H. Selts „Uus Kodu“ uus juhats

Vasakult paremale — istuvad: hrad Ilmar Toop, abisekretär; Paul Veltson, esimees; Hans Bauer, abiesimees ja Jaan Bauer, sekretär; seisavad: hrad Joh. Toom, varahoidja; Joh. Suursoo ja Voldemar Kurik, revisjoni komisjoni liikmed; August Teller, laekur ja Karl Maaros, abilaekur

Revisjoni komisjon leidis Seltsi raamatu-pidamise ja kassa täiesti korras ja vastavalt arvete ja allkirjadega tõendatud olevat ning avaldas Seltsi juhatusele korraliku ja hoolsa töö eest oma tänu.

Kassa ja revisjoni komisjoni aruanded võeti vastu ühel häälel.

5) Seltsi tegevuse poole aasta eelarve kandis ette hra A. Aur, mis vastu võeti ühel häälel järgmiselt: Tulud Rs. 7:700\$000 ja kulud, Rs. 7:300\$000, ülejäägina ette nähes Rs. 400\$000

6) Seltsi uude juhatusse, 1935. a. peale valitakse kinnisel hääletusel: Hrad Paul Veltson, August Teller, Jaan Bauer, Ilmar Toop, Hans Bauer, Johannes Toom ja Karl Maaros. Peale Ilmar Toopi ja Karl Maarosi kõik endised.

Kandidaatideks jäävad järjekorras: Hrad Vold. Saber, Jakob Siigus, August Hirt, Edmund Kenapea, Aleksander Suursoo, Eduard Klaos ja Karl Veermann.

Revisjoni komisjoni valitakse lahtisel hääletusel: Hrad A. Aur, J. Suursoo ja V.

Kurik. Kõik endised. Kandidaatideks jäävad: Hrad Aug. Lepikson, Ed. Anderson ja Ev. Kvarnström.

7) Pühapäevakooli küsimus anti uue juhatuse lahendada.

8) Läbirääkimiste all valitakse 7-liikmeline pidutoimkond, nimelt: Pr. Helena Bauer, prl. Dagmar Ulmer, pr. Emma Pensa, hrad August Lepikson, Arthur Lelov, Elmar Näpp ja Robert Kulpas.

a) Juhatuse nimel Paul Veltson teeb ettepaneku valida Dr. Synesio Rangel Pestana, hra Juhan Kartau ja hra Paulo Penteado Seltsi auliigeteks, missugune ettepanek suure häälteenamusega vastu võetakse.

b) Koosolek otsustas anda õiguse juhatusele tarviduse järele palgata seltsile asjaajaja, kelle tasu suuruse määrab juhatuse.

c) Otsustatakse valida 3-liikmeline toimkond, kes teeks eeltöid Seltsile oma maja muretsemiseks. Toimkonda valitakse hrad Eduard Kalju, Jaak Rebane ja Jaan Bauer.

d) Otsustatakse toetajatele liikmetele sissetulust samuti liikmemaks tõsta 5-mireisile.

„PÕHJAMAAKARU” UNISTUSED

H. T.

Peale õhtusööki, otsib Jaan omad paberrossid taskust välja ja astub rõdule. Siit avaneb tore väljavaade peaaegu terve S. Paulole, mis kui tulede meres tema ees ujus. Rõdut põimib uhke roosipuu mis praegu üleni õites. Jaan istub rõdul olevale pingile, sirutab jalad välja, paneb paberossi põlema ja vajub mõttesse. Kuhu ta mõtted küll rändavad? Eks muidugi kodumaale! — — —

— Jaan on nii kõvasti mõttes et ei kuulegi kui keegi rõdule astub ja tema seljataha seisma jääb. See on tema noor naine, eht lõunamaa tüüpi, brasilanna. Vähe aega seisab naine nagu oodates, et mees teda ise märkab, siis aga lõpeb tema kannatus ja pool pilgates hüüab ta:

„Ah sina, minu põhjamaakaru, siin sa istud ja ei kuulegi, kui mina tulen, unistad vist küll jällegi oma jäämägedest!”

„Tule siia Isabella, armsam,” ütleb Jaan ärgates unistustest, „asjata mõtled sa, et minu väiksel kodumaal peale jäämägede muud ei olegi. Oo, sääl on veel väga palju ilusat, mis mulle veresse on kasvanud ja mida iialgi unustada ei suuda!”

Isabella surub end mehele lähemale ja sosistab, „jutusta midagi ilusat oma kodumaast!”

„Täna tahan sulle jutustada oma lemmikutest kodumaal.”

Kohe muutub Isabella uudishimuliseks.

„Lemmikutest,” hüüab ta vaimustuses, „oo, see töötab ju huvitav olla!”

Jaan naeratab.

„Huvitav? Kes teab. Kardan ainult, et sa mind vähe mõistad. Minu esimene lemmik on puu, puu mis Brasiilias ei kasva, see on üks kõige ilusam puu maailmas, tema nimi minu emakeeles on kask. Ta tüvi on valge ja sarnaneb valgele siidile, tema lehed on õrnad, rohelsied...”

Ja Jaan kirjeldab kaske, kõigi tema omadustega, isegi mahlast ja urvadest ei unusta rääkida ja lõpetab oma jutustuse sõnadega:

„Kask on kõigiti üks ilus ja armas puu ja tema okstega nuheldakse üleannetuid lapsi!”

„Ja sina said ka, kui üleannetu olid?”

Küsib naine muigades.

„Sain ka.”

„Püha Jumalaema, ja sellest puust sa veel nii innukalt unistad!” Heledalt kõlab Isabella vallatu naer.

„Oled sina aga mull imelik, nüüd aga too oma teine lemmik välja.”

„Teine, teine on üks väike lilleke, mis kasvab ainult põhjamaal. See on meespealill. Värvilt on ta helesinine ja kasvab kraavi äärtes ehk soodes. Kuid Isabella, jäta me selle, sina ei saa sellest aru, minule on see väike meespealill väga armas ja ma eelistan teda tuhandatele lõunamaa roosidele.”

Isabella sasib Jaani pää oma kaissu ja sosistab:

„Sinu lemmikud pole tõesti mulle huvitavad, sina ise aga unusta silmapilguks, et oled põhjamaakaru ja suudle mind!”

NALJA

Peremees: „Veian kihla, Juhan, et oled jälle käinud mu konjaki kallal.”

Teener: „Mina põhimõttelikult kihla ei vea.”

*

„Aga kas sa ei usu, et ema kurvastab, kui näeb sinu halba tunnistust?” küsib isa kuueaastaselt pojakeselt.

„Olen sellele ka juba mõelnud,” vastab poiss, „usun, et on kõige parem, kui kingime talle uue kübara!”

„On koeri, kes nii ütelda, targemad on, kui nende peremehed.”

„Täiesti õige, minul on ka üks niisugune.”

*

Laps (nuttes): „Ema on kassi pojad ära uputanud!”

Daam: „Kas sul on siis sellest nii kahju?”

Laps: „Jah, sest ta lubas mulle, et mina seda teha võin.”

*

„Kas olete oma teise naisega õnnelikum, kui esimesega?”

„Ei või just öelda! Esimene oli harimatu, ega teadnud midagi; teine on haritud ja teab kõik paremini kui mina!”

Chaco — roheline põrgu

(„Inteligencia” — São Paulo, aprill 1935)

On üks osa Lõuna-Ameerika kontinendist, kus juba üle kolme aasta kestab õudne sõda, Boliivia ja Paraguay vahel. Metsikumat ja õudsemat sõda kui see, ei saa enesele enam ettekujutada.

Kolm aastat? Ei, juba 125 aastat — sest konflikt on pärit juba L.-Ameerika iseseisvuse-sõja ajajärgust — mis ajast Chaco on olnud üks igavene tüliõun. 60 aastat tagasi kinnitati, Haya vahekohtu otsusega, Paraguay õigused Chaco üle, kuid nüüd nõuab Boliivia uut vahekohtu, sest ta on huvitatud säääl leiduvatest rikkalikudest petrooleumi hallikatest, mida kasutab „Standart Oil” ja nõuab sadamat Atlandi kaldale.

Petrooleumi paleed muutuvad järjest toredamaks, nende magnaadid järjest rikkamaks ja nende aktsiad järjest kallimaks, kuid samal ajal muutuvad kaks väikest riiki Chacoli, järjest vaesemaks. Nende riikide rahvas on juba palju kannatanud. Alaealised saavad koolipinkidelt ära kistud et, — nagu öeldakse — päästa riigi au.

Tegelikult aga mängivad tähtsat osa selles õudses sõjas vastastikku seisvad kapitalid, Campo San Adital — Standart Oil ja Boliivia Chaco laialdastel petrooleumi kontsessioonidel, samuti ka ühentriikide sõjalaen Boliiviale, mis ulatab miljonitesse dollaritesse.

On mängus petrooleum — moodsa maailma tüliõun — ja maaala, mille väärtus järjest tõuseb kiiresti kasvava ürgmetsa läbi.

Raske on ettekujutada seda halastamatut sõda Chaco „rohelises põrgus”. See on vastuvaidlematalt õudsem kui seda omalajal Buuride sõda oli. L.-Afrika regioonil oli surnute arv, võrreldes haavatute arvuga, 5%; ilmasõjas 10%; kuid Chaco konfliktis tõuseb see vahekord kohutavalt kõrgele — 20%. Kaasaegne ajalugu ei suuda pakkuda midagi kohutavamalt, kuid selle peale vaatamata ei näi see tsiviliseeritud maailmale vähematki muret valmistavat.

Kuuskümmendtuhat surnut, teist niipalju haavatuid ja kümned tuhandad teadmatalt kadunud — on juba maksma läinud see positsioonidesõda ürgmetsas.

Alles hiljuti 5000 boliivlast surid janusse. Kui paljud on eksinud teedeta ürgmetsadesse,

et säääl nälga surra ehk metsloomade ohvriks langeda? Sajadtuhanded mehed võitlevad vihaselt, et omandada seda — „rohelist põrgut.”

See kohutav võitlus ürgmetsades sünnib kõikide moodsate relvadega, tarvitusel on pommilennukid, kuulipildujad, süütepommid ja käsikranaadid. Pimedate ürgmetsade ebatasase maapinna tõttu ei saa tarvitada soomusautosid ega tanke, samuti niiske ja palav kliima teeb võimatuks kaitsemaskide tarvitamise.

Sõdurite tervis on alalises hädaohus, malaria, tüüfus ja igasugused taudid, teevad oma hävitustööd. Kes haigustele on suutnud veel vastupanna, need kannatavad liiva tolmude, sääskede ja mürgiste madude läbi. Arstimisvahendite, toidumooni ja peamiselt vee puudus nõrgestab sõjavägede jõu ja vastupidavuse.

Ürgmets neelab mehi. Temal ei ole halastust nende kümnetuhandate lõunaameeriklaste vastu. Kes põlvenevad vaenulistest indiaani suguharudest ja kellede luud valendavad kahuritest purustatud ürgmetsa hiigla-puude kõrval. Karjed, haavatute ja janunejate hoiged täidavad vastukajaga — „roheline põrgu.”

Teatavasti kuulutasid hiljuti endid iseisvaks mõned tsiviliseerimata Chaco indiaanlaste suguharud, nagu Tobas ja Chouropies. Need varustusid boliivlastest lahinguväljadele mahajäetud „Mauser” süsteemi kuulipildujate ja laskemoonaga. Sarnaselt relvastatult valmistavad end ette sõjaväelisel ja sünnitavad Argentiina valitsusele palju tüli ja muret nende põhja piiril. Nõnda siis on tähtsa konflikti kõrval veel see väike sõda, indiaanlaste ja valgete vahel, mis on samuti kohutav.

Ja lakkamatult lõikab surm ürgmetsas, hoolimata rahvasteliidust, rahvusvahelistest paktidest, sõjariistade vähendamise lepingutest ja rahuapostlite jõupingutustest.

Üks südamestunnetusetu ja hullumeelne sõda kahe riigi vahel, keda ühine raas ja ühine keel peaks vennalikult ühendama, üks sõda, mida õhutavad välismaa kapitalid.

Ja küsitakse — kui kaua aega veel?

SURNUTE LAEVAL

Tuukri jutustus. Eestistanud *Hyllo*

Pikema asjata otsimise järele õnnestus minul siiski leida õnnetuskoht ja ma laskusin merepõhja. Umbes 40 meetri sügavusel tundsin pehmet liivast põhja. Seisin tasapinnal. Kuulmatult ronisid vähjad minu ümber, sügava mere angerjad põimlesid end minu jalge vahel. Mitte kaugel minust välgatas mingisugune kala, kiiresti kadudes saladuslisse kaugusesse... Siis jälle nägin parve väikseid kalu, keda näljased haikalad taga-ajasid. Vähehaaval muutus tee tõkkelisemaks: pidin paksust rohust läbi minema. Imelikude merikasvude pikad paelad väänlesid mu jalge ümber ja takistasid edasijõudmist. Vesi muutis värvi, läks tumedamaks ja pimedamaks...

Laial mustal kaljul silmasin põhjaläinud auriku kuju. Osa tema kerest hõljus üle kalju, mis andis temale muinasloolise koletise väljanägemise. Voolust aetuna tuikus ta vahete vahel, nagu oleks ta purjus. Siis jälle puhkas ta rahulikult, tontlikult...

Suure vaevaga ronisin tekile ja leidsin luugi, mis viis alla masinaruumi. Luuk oli lahti, vististi plahvatusel tekli pealt ära kiskunud, mis ka laeva hukkamise põhjuseks olla võis. Poolestaadik alasti surnukeha põigiti luugil... Vesi liigutas teda; rohekas-valge, paistes, kujutas ta vapustavat pilti. Tõmbasin surnu välja ja läksin libedaid treppe mööda alla masinaruumi, kus mind läbipaistmatu pimedus vastu võttis...

Valgustasin oma elektrilambiga — ja samal pilgul pörkasin tagasi... Siin oli surnult masinameeskond, — viis meest! Nad olid surnud kui kangelased, igaüks kuni viimse minutini oma posti peal olles. Nüüd kogusid nad end kõik raud trepi ümber, mida mööda mina alla olin tulnud ja näis, nagu saatkond surnuteilmast võtaks ühte tuukrit vastu. — Kollakas valgus minu taskulambist valgustas nende moonunud nägusid... Pärani aetud tuhmeist silmist väljendus ärrääkimata hirm, huulte ümber mängles ime-lik naeratus... Suure jõupingutusega kiskusin omad pilgud neist lahti ja läksin edasi teise masinaruumi, et vaadata, kas laeva hukkamisel veel rohkem ohvreid on olnud...

Sammusin kiirelt laipade vahel edasi; sääljuures tekitas minu kohmetu kogu vee-

keerutise, mis laibad liikuma pani. — Nad hõljusid, — nad langesid minu jalgele — sirutasid käsa, nagu paluks minult abi... See surnute tants oli nii hirmus, et ma värisin nagu palavikus. Võtsin pika nõõri, mis mu piha küljes rippus ja sidusin laibad kahe kaupa kokku, et pärast nad kõik korraga ülesse tõmmata.

Peale selle, kui olin kindel, et masinaruumis enam surnuid ei ole, ruttasin väljakäigu poole, kui laev järsku kaldus küljeli. Peaaegu pidin kukkuma. Kohe peale selle kuulsin tumedat mürtsu ja nägin, et luuk oli kinni kukkunud... Siiaajani oli ta lahti, kuna kütja keha temal põiki ees oli. Kui ma laiba kõrvaldasin, ei mõtelnud ma sugugi sellele, et laeva kaldumisega luuk kinni läheb... Olin maetud veealuses hauas...

Hirmus seisukord, millesse sattusin, selgus mulle pea. Raske raudne luuk pigistas tuukri varustuse juurde viiva õhutoru kinni nii, et mul vähese õhu juurdevoolu tõttu hingamise võimalus õige väikeseks jäi. Mõne hüppega olin trepi juures ja nägin, et üks raudne haak oli luugi vahele jäänud. See päästis mind, sest muidu oleksid luugi teravad ääred kummitoru läbi lõiganud. Siiski oli toru nii kõvasti kinni, et ma mingisugust märki ülesse anda ei võinud... Meeleheitlikult surusin pea ja kätega luugi vastu, aga ma jõud rauges ja peagi nägin ära, et omal jõul ma siit välja ei pääse...

Suure veerõhu tõttu sarnastes sügavustes, väheim pingutus tarvitab palju jõudu. Minu süda töötas kui raske haamer — veri meeleskohtadel peksis metsikult, terve keha võpatas üleinimlikkudest jõupingutustest ja põlved värisid hirmuäratavalt... Eemaldusin luugist. Tuikudes komistasin treppi mööda alla ja istusio ühe kasti peale. Kas tõesti on see minu kibe saatus, saada siin maetud ühtlasi nende surnutega? Kokkuseotud laibad hõljusid, ja minule näis, nagu naeraks nad tasakeisi...

Hüppasin üles — mu peaaegused töötasid kui kihutav mootor — minu ajudesse kiindus mõte, et pean luugi tekilt tõstma. Palavikusarnaselt hakkasin läbi otsima ruume. Ehk leidub mingisugune tööriist, millega

luuki tõsta. Kõik nurgad otsisin läbi — tõstsin kõrvale raskeid kaste; proovisin täpselt läbi laialipillutuid masinaosaid, ahjuritorusid ja haake — ei leidnud midagi, mis minule oleks tarvis läinud. . . Meeleheitel tahtsin jälle laskuda kastile, kui trepi all nägin rauast tungrauda. . . Ohkasin kergendatult. Värisevate kätega tõstsin tungraua ülesse ja surusin ta oma südamele.

Värisevate sammudega tõusin uuesti treppi mööda ülesse. Tungraua ühe otsa panin trepi ülemisele astmele ja teise otsa luugi vastu ja hakkasin kindla käega teda keerama. Iga keeruga kasvas lootus pääsemiseks, kuid sääljuures kahanes mu jõud silmanähtavalt.

Hammustasin alumise huule läbi, ja higi voolas üle terve keha. . .

Mõne minuti pärast võisin oma käe luugist läbi pista. Kummitoru mööda sain värsket õhku. Nõrk rohekas valgusejuga tungis laevaruumi. Viimaks oli luuk tõstetud ja mina ronisin vaevaliselt välja. . .

Jõuetult lamasin laevatekil, mastitükkide, korstna kildude ja kõiksugu prahi vahel. Siis tõusin ülesse, et oma tööd viia lõpule. Nööri abil tõmbasin need viis laipa masinaruumist välja, sidusin kuuenda ka veel külge ja andsin ülestõmbamise signaali.

Pool tundi hiljem aga lamasin juba omas kabiinis ja puhkasin end välja merepõhjas läbielatud pingutustest.

Mu kambrike

H. Tschegé

Üks armas mälestus on jäänud
Mul kuttumatalt hingesse.
See on üks lihtne, väike kammer,
Kus kasvasin ma ülesse.

Sääl tõusis igatsus mu rinnas:
Läen, otsin õnne endale;
Mind meelitades välja kodust,
Viis kallist kodust kaugele.

Kui asjata ma kaugelt otsind
Mu õnne, siis mul selgeks sai:
Õnn asus minu vaiksuses kambris,
Ei mujalt teda leida või.

Nüüd selles armsas kambrikeses
Veel istub emakene vast,
Kel murepilved kortsund palgeil
Ja ootab kaugelt oma last.

Kas lubad, saatus, mul kord minna
Mu vaikse kambri tagasi?
Ma oma õnne jätsin sinna
Ja eksin võõraid radasid.

São Paulo Eesti Abiandmise ja Hariduse Selts „Uus Kodu” Kirjastusosakonna KODUKORD

Art. 1. SIHT

Kirjastus-osakonna siht on Seltsi põhikirja art. 3. punkt „C” ja „I” lõpposade teostamine: Levitades Lõuna - Ameerikas asuva eestirahva hulgas teaduse, kunsti ja majanduslist kirjandust, ühtlasi informeerides eestlasi kodu ja välismaa sündmustega.

Art. 2. TEGEVUS.

a) Osakonna tegevus on iseseisev, seisab seltsi põhikirja piirides ja töötab seltsiga ühistel huvidel.

b) Sihi saavutamiseks osakond kirjastab ajakirje, almanakke, raamatuid jne.

Art. 3. VARANDUS.

a.) Osakonnal on oma kassa.

b.) Varandus seisab koos osamaksudest, annetustest, korjandustest ja tuludest, mis osakonna poolt ettevõetud operatsioonidest saavutatakse.

c) Osamaksu suuruse määrab osakonna aasta peakoosolek.

d) Tegevusest saadud puhaskasu jagatakse järgmiselt: 20 % amortisatsiooni kapitaliks ja ülejäänud 80 %-st läheb 50 % Seltsi hääks ja 50 % osanikkude vahel ühetasaseltsi ära jagamiseks.

Art. 4. LIIKMETE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED.

a) Osakonna liikmeks on õigus astuda ainult Seltsi liikmeil.

Märkus: Osakonna liikmeid võtab vastu osakonna juhatus, vähemalt kahe osakonna liikme soovitusel.

b) Igal osakonna liikmel on ühesugune hääleõigus.

c) Iga osakonna liige võib saada valitud osakonda juhtivasse tegevusse.

d) Liikmel on õigus osakonnast lahkuda, sellest etteteatades üks aasta.

Märkus: Osanik saab tagasi oma osamaksu sellejärele, kuidas on osakonna varandusline seisukord.

e) Iga osakonna liige on kohustatud iga-külgsest osakonna tegevuse elustamiseks kaasa aitama.

f) Osakonna tegevuse eest vastutab iga osakonna liige oma osamaksuga.

Art. 5. VALITSEMINE

Osakonna tegevust juhib:

a) Osakonna peakoosolek, ja

b) Osakonna juhatus.

§ 1. Peakoosolekud on korralised ja erakorralised.

a) Korraline peakoosolek peetakse ära üks kord aastas, aastaaruande kinnitamiseks, juhatuse ja revisjoni komisjoni valimiseks, osamaksu kindlaks määramiseks j.n.e.

b) Erakorralisi peakoosolekuid võib kokkukutsuda: 1) juhatus, 2) revisjoni komisjon, ja 3) üks kolmandik osakonna liikmeid.

c) Osakonna peakoosoleku kokkukutsumisest teatatakse kõigile liikmetele kirjalikult, vähemalt 1 kuu aega enne koosoleku päeva, ühes päevakorra teadaandmisega.

d) Peakoosolek on otsusevõimeline, kui on koos 2/3 osakonna liikmeid.

Märkus: Ei ole määratud ajaks tarviline arv liikmeid ilmunud, siis kuulutatakse uus koosolek mitte varem, kui tund aega peale määratud algust, missugune koosolek on otsusevõimeline vaatamata liikmete arvule, kuid samase päevakorra juures.

§ 2. a) Peakoosoleku otsuste elluviimiseks ja tegevuse juhtimiseks valib osakonna peakoosolek mitte vähem kui 3-liikmelise juhatus ja tarvilise arvu kandidaate, kes ametid omavahel ära jagavad.

b) Juhatus kohus on tegevuse juhtimine osakonna peakoosoleku otsuste ja eelarve piirides.

Märkus: Juhatusel on õigus oma äranägemise järele palgata ja kopteerida tarvilikke abijõude ja spetsialiste.

Art. 6. REVIDEERIMINE

Osakonna tegevuse revideerimiseks valib osakonna peakoosolek 3-liikmelise revisjoni-komisjoni, kelle tegevust on omakorda õigus revideerida Seltsi revisjoni komisjonil.

Foto I. Toop

„Uus Kodu” Kirjastusosakonna asutajad liikmed, ühtlasi „Meie Kodu” toimetuse Vasakult paremale — istuvad: hrad Ilmar Toop, Eduard Anderson, Heinrich Viikberg ja Jakob Siigus; seisavad: hrad Karl Maarros, Jaan Bauer ja Jaak Rebane

Art. 7. LIKVIDEERIMINE

a) Kui Selts leiab tarviliku osakonna tegevust lõpetada, siis teatab ta sellest kolm kuud ette, missuguse aja jooksul osakonnal on õigus ennast kuulutada iseseisvaks majanduslikuks üksuseks.

Märkus: Sel puhul, kui Selts soovib osakonda likvideerida ja osakond otsustab iseseisvalt edasi töötada, kaotab Selts art. 7., punkt C ettenähtud õigused.

b) Osakonna tegevust võib lõpetada, kui seda nõuavad 2/3 osakonna liikmeid, sel puhul peab arvestama peakoosoleku 2/3 hääletamusega.

c) Likvideerimise puhul osakonna varandus jagatakse osakonna liigete vahel ühtlaselt ära, kusjuures osamaksudest ülejäänud puhtast kasust Selts saab 50 %.

Art. 8. MUUTMINE

See kodukord on muudetav tarviliku järele osakonna peakoosoleku nõusolekul 2/3 hääletamusega, esitades pärast muutmist uuesti Seltsi juhatusele ja Seltsi peakoosolekule kinnitamiseks.

Art. 9. KINNITAMINE

See kodukord saab kinnitatud Seltsi juhatuse ja Seltsi peakoosoleku poolt.

Alla kirjutanud asutajad liikmed:

(allkirjad).

Kinnitatud Seltsi juhatuse poolt 12.3.1935:

(allkirjad).

Alguskirjaga õige: J. Rebane, (osak. asjaajaja)

Kinnitatud S. P. E. A. ja H. S. „Uus Kodu” peakoosolekul (v. käesolev ajakiri, lhk. 6, pp. 2).

Kui „Meie Kodu” nr. 1, 1935. a., omas eessõnas kirjutab: „Meie Kodu uues raamis,” siis ei olnud see „uus raam” ettenähtud lehe kausta muutmise, küll aga tema ilmumisaaja suhtes, ent veel enam oli ette nähtud see tõsiasi, et igasugune ettevõtte peab asuma selles raamis, millisele ta määratud. Juba

enne nimetatud nr. 1 ilmumist asus „Meie Kodu” elama „Uude Kodusse”, kus temale leidis üllilahke vastuvõtt.

Sellega on „Uus Kodu” astunud edasi tähtsa sammu: häätegev organisatsioon, kui niisugune, on oma teenistusse rakendanud erakapitaali, mis kokku pandud majanduslise ühinemise alusel, ja ülaltoodud kodukord peab lahendama vahakordi nende kahe — organisatsiooni ja erakapitaali — vahel. Kuivõrd tähtis oli see liitumine, seda teab küll kõige paremini iga väliseestlane, kellele küllalt selge, kui suurte raskustega on sagedasti ülekulvatud üksiku isiku elutee võõrsil.

Sellepärast, igasugune ühinemine meie päritolu nimel, on meile auvääriliseks tunnuseks, et tahame püsida ja selleks ühiselt võidelda.

Kirjastusosakonda asutav komisjon, olles julgelt lootuses, et nimetatud osakond meie

„Uues Kodus” ei jää ainukeseks, vaid et temale järgneb veel terve rida erialalisi osakondi, teeb omale meeldivaks kohustuseks siinjuures teatada, et kirjastusosakonna avamiskoosolek peetakse ära pühapäeval, 26. mail k. a., kell 9 hommikul, järgmise päevakorraga:

- 1) Koosoleku avamine.
- 2) Koosoleku juhatuse valimine.
- 3) Aruanded.
- 4) Uute liikmete vastuvõtmine.
- 5) Vaheaeg.
- 6) Eelarve vastuvõtmine.
- 7) Juhatuse valimine.
- 8) Revisjonikomisjoni valimine.
- 9) Osamaksu kindlaksmääramine.
- 10) Läbirääkimised.

Avamiskoosolekust palutakse kõiki „Uus Kodu” liikmeid osa võtta (kodukord, art. 4, p. a).

Mis mul puudub . . .

Mis mul puudub? . . . Küsin. Raske on vastata sellele küsimusele. . . Tervis? . . . — Ei! Sõbrad? . . . — Ei! Söök, jook? . . . — Ei! Ihule ei puudu midagi . . . kuid puudub midagi hingele — midagi, mis annaks rohkem tahet elada, võidelda selle rumala igapäevsusega! . . . Puudub, mis rõõmustab meelt, mis annab tahtejõudu midagi luua. Kuid, mis on siis see?

Heidan pilgu ühele luuletuskogule, lehitsen. . .

„Oh kevade, kuis oled sa

Nii armas mul, nii kaunis ka!”

Leidsin, mis puudub mu hingele: kevad!.. Kevad, kui loodus ärkab uuesti ja riietub rikkalikku rohelisesse rüüsse, kaunistatud esimeste kannikestega, mida muruneid sinna kinnitanud. . . Kui jõed voolavad tormilise kiirusega ja lõbuga, tundes endid vabana kauase vangistuse järele jääkate all . . . Kui linnukesed tõttavad rutuga tagasi oma kodumaale — kuulutades armsa lauluga, et on lõppenud külmavana valitsus. . . Kui viljapuud avavad omad lõhnavad õiekroonid ja mesilased oma tumma laulu ümisedes

parvena nende ümber hõljuvad. . . Kullerkupud, nurmenukud, jaanikannid. . . See kõik teeb nii suurt puudust mu vaese hingele!

Lehitsen edasi:

„Oh kui ilus puie vilus on meil suvel istuda!

Hülgav päike oma läike saadab üle ilmamaa.”

Suvi. . . Kui rukkiväli nagu okeaan tuule käes lainetab . . . kui kuuled heinamaal niitjate lõbusat laulu . . . kui põllupeenral jalutades kuuled lõokest lõõritades loodust kiitvat . . . õhtul ehavalgel, kui juba pikast päevasest rüselemisest väsinud, lakas heinte sees unele suigud. . . — See puudub mul!

„Juba kase ladvalt lehed langvad,
Kõle tuul käib üle kesamaa. . . .

Sügis . . . oma tuhandevärviliste metsadega . . . tinaraskete, tumehallide pilverüngastega . . . kui vihmapiisad plagisedes vastu aknaruutu peksavad, kuulutades, et külmavana varsti jälle valitsuse oma kätte võtab. . .

„Küll on kena kelguga hangest alla lasta!

Laial luhal säravad jää ja lumi vasta!”

Talv . . . kogu oma rahuga, kui istud tulest leegitseva kamina ees ja mäletad möödunud õnnerikast suve! Kui pakane maalib jäälilled klaasile ja mudilased punaste

ninadega õues lumesõda peavad. . . Jõulud... rahu pühad, kui paksud, rasked lumehelbed maa peale langevad — teda ikka enam ja enam kattes, ning toas jõulukuusk särab ja tuhanded suud loojale kiituslaule laulavad...
Hing tunneb igatsust kodumaa järele. . .

J. L.

Lähme laulupidule!

Selle hüüdsõna all korraldati laupäeval 23. märtsil 1935 a. Eesti Selts „Uus Kodu” ruumes laulupeole sõitjate organiseerimise komisjoni poolt pidu, mis hästi õnnestus nii ettekannetelt kui ka aineliselt. Pidu eesmärk oli teha propagandat laulupeole sõiduks. Nii kui teada, peetakse järgmine Eesti laulu pidu 1938. a., ning praegu ei ole mitte vara sellele mõelda ja aegsasti sõiduks raha koguma hakata. Mõtteosaliste poolt peeti juba läinud aastal seltsi ruumides asjast huvitatute koosolek ja valiti laulupeole sõitjate organiseerimise toimkond, kuhu kuuluvad viis seltsi liiget. Toimkonna esimeheks on August Lepikson, abiks Johannes Toom, sekretäriks Alexander Aur, abiks Voldemar Kurik ja kassapidajaks Joosep Kulpas. Toimkonna ülesandeks jäi laulupeole sõidu mõtet propageerida ja kõik teha selleks, et eestlased pidevalt hakkaks selleks pisi-tasa raha koguma. Kirjutisi ilmus laulupeole sõidu mõtte üle Välis-Eesti Almanakis, seltsi ruumides säeti ülesse propaganda plakatid ja kohalikus Eesti ajakirjas „Meie Kodu” avaldati mõtet laulupeole sõiduks.

Maaailmas on juba kord nii, et raha ajab kõik rattad käima, kui tahetakse mingisugust ettevõtet läbiviia, siis vajatakse raha. Toimkonna kirjavahetus, mõtte reklameerimine, see kõik nõuab teatavaid kulusid ja et sellest ülesaada, otsustas toimkond korraldada peo-õhtu, lootes publikumi soojale abile ja osavõtule ning ühtlasi pidu ise pidi olema laulupeole sõidu reklaamiks.

Laulupeole sõitu organiseeriv toimkond peab oma meeldivaks kohuseks tänada kõiki pidutegelasi ja abilisi ning seltsi juhatust lahke abi ja vastutuleku eest. Iseäranis olgu nimetada tgelased, hrad: J. Lindberg, Ed. Anderson, L. Savi, M. Monso, Gebauer,

V. Göetz ja teised ning daamidest: E. Liba, E. Pensa, K. Meiel, N. Schults, E. Turner, J. Kurik, P. Leste, Josefina, Kvarnström, õed Linnartid ja teised, kes kõik innuga abiks olid.

Pidu andis puhast ülejääki Rs. 206\$500, milline raha on toimkonna kasutada.

ARUANNE

pidust 23. märtsil 1935. a.

Sissetulek		
Uldissetulek	Rs.	502\$700
Kulud		
Pidu luba	„	36\$000
Kulissid, dekoratsioonid	„	73\$000
Peo kutsed, kavad, reklaam	„	22\$200
Muusika	„	165\$000
	Kokku	Rs. 296\$200
Puhast ülejääk	„	206\$500
	Bilans	„ 502\$700
		Toimkond.

Kuna eeskava oli kokku saadud ja ettekannete sõnastus loodud kohapeal, siis ei ole üleaarne sinkohal heita pilku lavale.

„Lähme Laulupidule” — revüü, kokku seatud meile hästituntud ja omaseks saanud lavategelase, hra Joh. Lindbergi poolt — 2 vaatuses, 24. pildis, kus esimeses vaatuses tuuakse esile kõik võõrsil viibiva koduta rändaja hingepiinad. Valmib otsus, sõita vaatama vana kodumaad, milleks soodne juhust avaneb laulupeoga. Teine vaatus kujutab reisu kodumaale aurlaeval, millele igast riigist voolab juurde laulupeole sõitjaid eestlasi.

Kõikide maade eestlaste iselomu ja nende kombeid väljendavad vastavad ballett numb-

A O M O V E L H E I R O

Äri asutatud a. 1900

OSTAB JA MÜÜB

Mööblid, sissesääded, letid, klaverid,
põrandavaibad, voodishirmid jne., jne.

MOYSES HAKIM

Praça da Sé 12-A, 86
Kõnetraat 2-3477
SÃO PAULO

rid — rahvatantsud, mida ette kannavad kohalikud eesti elukutselised tantsitarid. Revüü kujuneb kirjuks, lõbusaks segelemiseks — ei puudu isegi romantiline osa — kuni jõutakse kodumaale, kus laulupidule kogunenud nii palju rahvast, et võõraste majad ei suuda anda kõigile öömaja, mis pildis „Voodi kahe jaoks” tõetruult ja humooriküllaselt esile tuuakse.

Tegelastest olgu nimetatud esijoones hra Joh. Lindberg, kes oma soliidse esinemisega ja hää lavapraktikaga kõike köidab; siis tantsitaridest Pr. Karin Meiel, tarantellas Araabia tantsus; Prl. Pola Leste, Ameerika valsis ja Chardaschis; Violetta Umberg ja Josefina Vojecacovska, Prantsuse can-canis ja Pr. Asta Kvarnström, foxides. Pr. Elisabeth Turner esines huvitavate laulunumbritega ja võitis kõigiti publiku poolehoiu.

Ei või ka unustuste jätta Seltsi näitegruppi, kes andis hiilguse revüü dramaatilisele küljele — esitades huvitavaid tüüpe. Prouad E. Pensa, N. Schults ja prl. E. Liba ei jätnud midagi soovida. Meestegelastest paistsid eriti välja hrad Ed. Anderson, J. Toom ja E. Näpp — viimane oma ülevoolava humooriga, väljakiskudes publikult nii mõnegi naeruplagina. —e

O T S I T A K S E

JOHANNES HAVAM - THEODOR SMIDT, teatada, Annita Lunt c/o Mrs. Doves; 1517 Pine ave W. Montreal, Canada ehk Pr. Meta Kull; Ulase tän. 12 - Tallinn, Estonia.

JOHAN NÄLK, kes elas varemalt São Paulos ja siis Rio de Janeiros, kuna 4 aastat tagasi Riost 16-17 kilomeetrit kusagil maakoha omavat kus ta karja pidavat jne. Teatada: K. Parts - Riigikohus, Tallinn, Estonia.

UUS MAJANDUS- HARU

Kalakaasvatuse sissesäädmiseks soovitab noori kalu - karbi kala, (cyprius carpio) - kes samal aastal kudevad, ja annab näpunäiteid ja juhatusi sellel alal. Eestlastele erisoodustused

EDUARD KALJU & POJAD

Campo Limpo, S. P. R.

Kui soovite, et Teie tervis ei raageks,
siis tulge

VIHTLEMISE SAUNA

mis on avatud igal neljapä. reedel, laup.
ja pühapäeval kella 10-est — 22-ni,
hind 2\$500.

Sealsamas vannid, avatud igapäev
kella 10-est — 22-ni, hind 2\$500. (üks
tund).

Kui soovite vabaneda üleliigsest ras-
vast, valudest kehas, siis laske masseeri-
da saunas. Sellel alal töötab *spetsialist*
— odava hinna eest.

Rua Tenente Penna, 29

BOM RETIRO

PAUL VELTSON

Bonde, 55. — Casa Verde.

SUITSETAJAD!

Hääd, maitsevat ja odavat suitsu,
mis ei tee kahju hingamise elundeile,
saab ainult see, kes tarvitab hülsidega
paberosse, varustatud nikotiini filtreeri-
va vatiga.

Paberossid võib igaüks oma maitse-
kohasest tubakast ise valmistada, selle-
kohase masinaga, mis maksab ainult
1\$000; hülsid — 100 tükki — 600 reisi;
1000 tk. — 4\$500. Sisemaale — 1000 tk.
— 6\$000. Suitsupaber "Paris", 100
raamatut — 12\$000.

Nõudke külmade jookide joomiseks
meie puhastatud ölekõrsi, mis hoiavad
hambaid külma joogi hävitavast mõjust.

Sellega hoiate kokku hamba ravitse-
miskulud.

CASA GENNY

Rua São Caetano, 208 - S Paulo

ÄRGE UNUSTAGE KÜLASTADA
SÃO PAULO EESTI SELTS

„UUS KODU”

EINELAUDA

MAITSEVAD LÕUNA- JA ÕH-
TUSÖÖGID.

TEENIMINE KORRALIK.
PIDUDE AJAL SUUREPÄRA-
LISED KÜLMAD JA SOOJAD
SUUPISTED.

RUUMID UUESTI REMON-
TEERITUD.

Austusega:

MARGARETHE KALJU

Saksa päevapildi tööstus

Asutatud 1890 a.

“**BERNARDO**”

ARTHUR SCHMIDT

Kõige parem ja peenem
töö päevapildistuse alal

Suurendus heledas või
t u m e d a s toonis, õli-ja
pastellvärves

Valmistakse tellija soovil
koduseid pildistusi

REPRODUCEERIMINE

Rua São Caetano, 111 (ant. 103)
SÃO PAULO

EHTUSKIVID

MAKSUTA

Maade müük järelmaksuga ilma sissemaksuta 9\$000, 11\$000, 12\$000
kuni 20\$000 kuumaksuga

Müük järgmistes Villades: Villa Mazzei; Villa Nova Mazzei; Villa Nilo; Villa Nelson; Villa Milton; Villa Léo; Villa Victorio ja Villa Ede. Nimetatud Villad asuvad kõik Tramway Cantateira läheduses (Ramal de Guarulhos). Kõikjal Auto-omnibusi ühendus (Väljasõidu koht Largo Paysandú).
Nimetatud Villades on: elekter, koolid, aptekid, j. n. e.

Üksikasjalisi informatsioone saab

“ESCRITORIO MAZZEI”

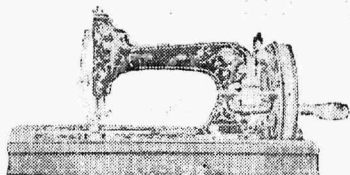
RUA 11 DE AGOSTO N.º 5 sobr.

ehk Avenida Mazzei N.º 300 (Villa Mazzei jaama lähedal)

ANNA ME 100\$000

sellele, kelle soovitusel müüme ühe lote

Kes tahab osta

häd ja
odavat,
peaaegu
uut,
pruugitud

Käsi- ehk jalaga
õmblusmasinat,
küllastagu pealadu

Rua Conselheiro Ramalho, 274

Telefon 7-6191, Aveniida Briga-
deiro Luis Antonio nurgal.

Trammid: (nr. 3, 5, 30, 40, 47)

Paraiso, Aveniida ja Villa Cle-
mentino. Hinnad algades 80\$000

Pakkimiskulud sisemaale
saatmiseks kannab äri.

EMPRESA MARITIMA TRANSATLANTICA

Rua Benjamin Constant nr. 1 - 1. Andar
Praça da Sé nurgal - Könetr. 2-7485
SÃO PAULO

LAEVAPILETID

kõigisse sadamaisse

KUTSEKAARDID

sissemaksuga ja ilma

REISUPABERITE

muretsemine sisse- ja väljasõiduks

DEPOSIITARVETE

väljalunastamine

Igasugune reisu- ja tolli- korraldus

ODAVAIMAD HINNAD

MAKSUKERGENDUS